

Зеря М.Ю. ст.гр. ЕФсв-15
Науковий керівник:
доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Світовий досвід визначення вартості бізнесу пропонує нам безліч методів до оцінювання вартості компанії, проте незважаючи на це, дане питання досліджено не в повній мірі. Для України актуальність цієї тематики пов'язана з тим, що оцінити вартість підприємства в країні з трансформаційною економікою в період глибокої кризи дуже складно.

Дефіцит власних фінансових ресурсів у більшості українських підприємств вимагає від них пошуку додаткових фінансових ресурсів для їх подальшого ефективного розвитку. Можливим варіантом поповнення фінансових ресурсів підприємств є процес злиття-поглинання. Одним з фундаментальних питань, які виникають при прийнятті рішення щодо злиття-поглинання є проблема оцінки вартості компаній, що приймають участь в угоді. Поширення цього процесу в сучасних умовах потребує вирішення питання визначення вартості компаній-учасників процесу злиття-поглинання, що свідчить про актуальність теоретичного і практичного обґрунтування даної проблеми.

Питанню визначення вартості бізнесу присвячені роботи таких відомих авторів як А.Дамодаран, Р. Брели та С. Майерс, У. Шарп, Валдайцев С.В., Терещенко О.О. та інші. Попри значні теоретичні та практичні надбання щодо підходів та методів визначення вартості бізнесу дискусійними залишаються питання:

1. Обґрунтування тривалості прогнозного періоду для визначення вартості бізнесу за допомогою дисконтування грошового потоку підприємства. Більшість авторів вважають, що прогнозний період продовжується до тих пір, поки темпи зростання компанії не стабілізуються. Але можна дискутувати з приводу визначення тривалості прогнозного періоду в залежності від життєвого циклу

компанії.

2. Визначення обґрунтованої ставки дисконтування грошових потоків підприємства та ставки капіталізації доходів підприємства.

В умовах фінансової нестабільності можна розглядати питання використання змінної ставки дисконтування (може з врахування темпів інфляції) при визначенні вартості бізнесу за допомогою методу дисконтування грошових потоків підприємства при доходному підході.

3. Вибору підприємств - аналогів для здійснення розрахунків по методу мультиплікаторів для порівняльного підходу визначення вартості бізнесу. Суб'єктивність відбору підприємств – аналогів може вплинути на помилковість величин мультиплікаторів, що складають основу даного методу оцінки вартості бізнесу. Таким чином, значення мультиплікаторів можуть бути помилковими, якщо ринок переоцінив вартість компанії-аналогу; вибір підприємств-аналогів суб'єктивний і впливає на середнє значення мультиплікатору.

Ще одне важливе питання – додаткове коригування кінцевої вартості бізнесу (щодо недооцінки матеріальних активів в період економічної і фінансової кризи; щодо неврахування вартості активів що не функціонують в умовах падіння виробництва, але мають ринкову вартість, яку необхідно визначити і додати її до вартості, яка була отримана при дисконтуванні грошового потоку і т.і.). Цей перелік додаткових коригувань кінцевої вартості бізнесу може бути доповнений різними авторами з детальним обґрунтуванням цього доповнення.

Визначення цих питань тим чи іншим чином може мати вплив на визначення обґрунтованої вартості бізнесу в кінцевому варіанті.

Список літератури:

1. Sharpe W.F . Investment/. W.F.Sharpe and G.J.Alexander , 4th ed. Prentice - Hall, Inc., Englewoodcliffs, N.J., 1989.
2. Валдайцев С.В. Оцінка бізнеса [Текст]: Учебник / С.В.Валдайцев.- М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2003.-352с.
3. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст]: Навч. посіб./ О.О.Терещенко. -К.: КНЕУ, 2003.-554с.